

**Írány az Apáczai Verseny
2018.**

Tagozat: humán
Tantárgy: történelem

Javította: _____
Pontszám: _____

Név: _____

Anyja születési neve: _____

1.) Személyek - Kikre utal a körülírás? (4 pont)

Hunyadi Mátyás nagybátyja, aki 1458-ban rövid ideig kormányzó volt: ...*Szilágyi Mihály*.....

Hunyadi Mátyás cseh származású felesége: ...*Podjebrád Katalin*.....

Hunyadi Mátyás törvénytelen gyermeke: ...*Corvin János*.....

A király gyermekkori nevelője, későbbi esztergomi érsek: ...*Vitéz János*.....

2.) Válaszolj a forrásokhoz kapcsolódó kérdésekre a szövegrészletek és az ismereteid alapján! (14 pont)

Továbbá [...] a Szent Koronát, amit a néhai igen fenséges Erzsébet királynő a néhai jó emlékezetű László királlyal együtt császárunknak, az említett Frigyesnek megbízható kezébe átadott és azt eddig hűségesen megtartotta és megőrizte, nehogy idegen kézbe kerüljön, valamint Sopron városát a mondott Mátyás királynak, fiunknak és az ő magyar királyságának kegyesen visszaadtuk. [...]

Tovább [...] elhatározott és végeztetett, hogy, ha a magyar királyság megüresedik, mert az előbb mondott Mátyás király ágyékából nem származnak törvényes fiak vagy unokák, mi [...] vagy fiunk [...], vagy, ha többeket hagyunk hátra, közülük az egyik, akit az a királyság királyának választott, Magyarország ama királyságának élére állíttatnak vagy állíttatik. [...]

(*Mátyás és III. Frigyes egyezsége, a bécsújhelyi egyezmény, 1463*)

a.) Ki volt konkrétan a forrásban említett László? Hogyan viszonyult a Hunyadi-családhoz? (2 pont)

Mátyás elődje, V. László király, aki fellépett a Hunyadi-családdal szemben, lefejeztette Hunyadi Lászlót.

b.) Mi volt az egyezmény lényege? (2 pont)

Mátyás visszakapja a Szent Koronát, cserébe kimondták, hogy ha Mátyás törvényes utód nélkül halna meg, akkor a Habsburg-család formálhat jogot a trónra.

c.) Hogyan került Frigyeshez korábban a Szent Korona? (1 pont)

V. László édesanyja kivitte az országból a korábbi trónharcok idején.

d.) Miért lesz a későbbiekben probléma az egyezmény egyik pontja? (1 pont)

Mátyásnak nem születik törvényes utódja.

e.) Hogyan alakult a későbbiekben Hunyadi Mátyás és III. Frigyes kapcsolata? (1 pont)

Ellenséges lesz, Mátyás nyugati hadjáratainak egy része III. Frigyes tartományai ellen irányulnak.

A megérkező királyné az étkezésben és az egész életmódban kifinomult szokásokat honosított meg. Megvetette az alacsony házakat, nagyszerű lakomákat rendezett, az ebédlőket és a hálószobákat fényesen berendezte, visszatartotta a királyt a közvetlenségtől; állandó ajtónállókat állíttatott, megszüntette a könnyű bejutást; a királyi felséget rávette, hogy méltóságára többet adjon, s arra bírta, hogy csak megállapított időben tartson kihallgatást, szolgáltasson igazságot. [...] Itáliából festőket, szobrászokat, vésnököket, ezüstműveseket, fa- és kőfaragókat, építészeket fogadott óriási fizetéssel. Majd az istentisztelet fényét emelte; a királyi kápolna számára Galliából és Germániából szerződtetett énekeseket. Sőt Itáliából még konyha- és gyümölcskertészeket is hívott, a földművelésben mestereket, akik itáliai, szicíliai és gall módon készítették a sajtot.

(Antonio Bonfini a király humanista történetírójának művéből)

a.) Ki volt a megérkező királyné? (1 pont) Melyik itáliai városból származott? (1 pont)

(Aragóniai) Beatrix, Nápolyból

b.) Fogalmazd meg, miben változtatta meg a királyi udvar szokásait! (1 pont)

Kialakította az udvari etikettet. (Más, hasonló tartalmú válasz is elfogadható.)

c.) Melyik kultúra (művészettörténeti irányzat) szeretetét hozta magával Itáliából? (1 pont)

reneszánsz

d.) Mely mai országokra utalt a történetíró, amikor a Gallia és Germánia kifejezéseket használta? (1 pont)

Gallia: Franciaország Germánia: Németország

e.) Miért ezt az antik történetírókra jellemző kifejezésmódot használta? (1 pont)

A reneszánsz (humanista) történetírók gyakran használtak az antik korra jellemző kifejezéseket.

3.) Helyszínek – Melyik történelmi helyszínekre utalnak a körülírások? (7 pont)

Hunyadi Mátyás apja ennél a várnál aratott diadalt 1456-ban: ...Nándorfehérvár.....

Ebben a városban született Mátyás: ...Kolozsvár.....

Itt raboskodott Mátyás, amikor királlyá választották: Prága.....

Kinizsi Pál és Báthory István 1479-ben itt győzött a török felett: ...Kenyérmező.....

Mátyás híres könyvtára ebben a városban volt: ...Buda.....

A legtöbb építkezési emlék ennek a palotának az átépítéséből maradt az utókorra: ...Visegrád.....

Ebben a városban halt meg Hunyadi Mátyás: Bécs.....

4.) Történetírói értékelés – A szöveg tanulmányozása után aláhúzással válassza ki az állításokból a szövegekre igazakat! (3 pont)

„Mátyás élettörténetének nemcsak írója, hanem olvasója előtt is önkénytelenül feltűnik azon rokonság, mely közte és a világtörténelem egy másik kimagasló alakja, I. Napoleon között, mind egyéniségök, mind életpályájuk rendkívüli sége tekintetében, szembeszökő módon jelentkezik. Egyik sem tartozott vér szerint azon fajhoz, melynek dicsőségét képezi. [...] Egyik sem az örökösödés lépcsőként emelkedett a trónra. Nemzetök akarata emelte őket oda; hogy a válságos helyzetbe jutott hazát a külső támadások ellen megvédjék, a belső felbomlástól megóvják. Mindkettő nagy a harcok mezején. [...] Világuralmi törekvések töltik be lelköket és sodorják merész vállalatokba.”

(Fraknói Vilmos: *Hunyadi Mátyás*, 1890)

a.) Fraknói Vilmos Mátyás és Napóleon alakjában származásuk, céljaik és hatalomra kerülésük közös vonásait hangsúlyozza.

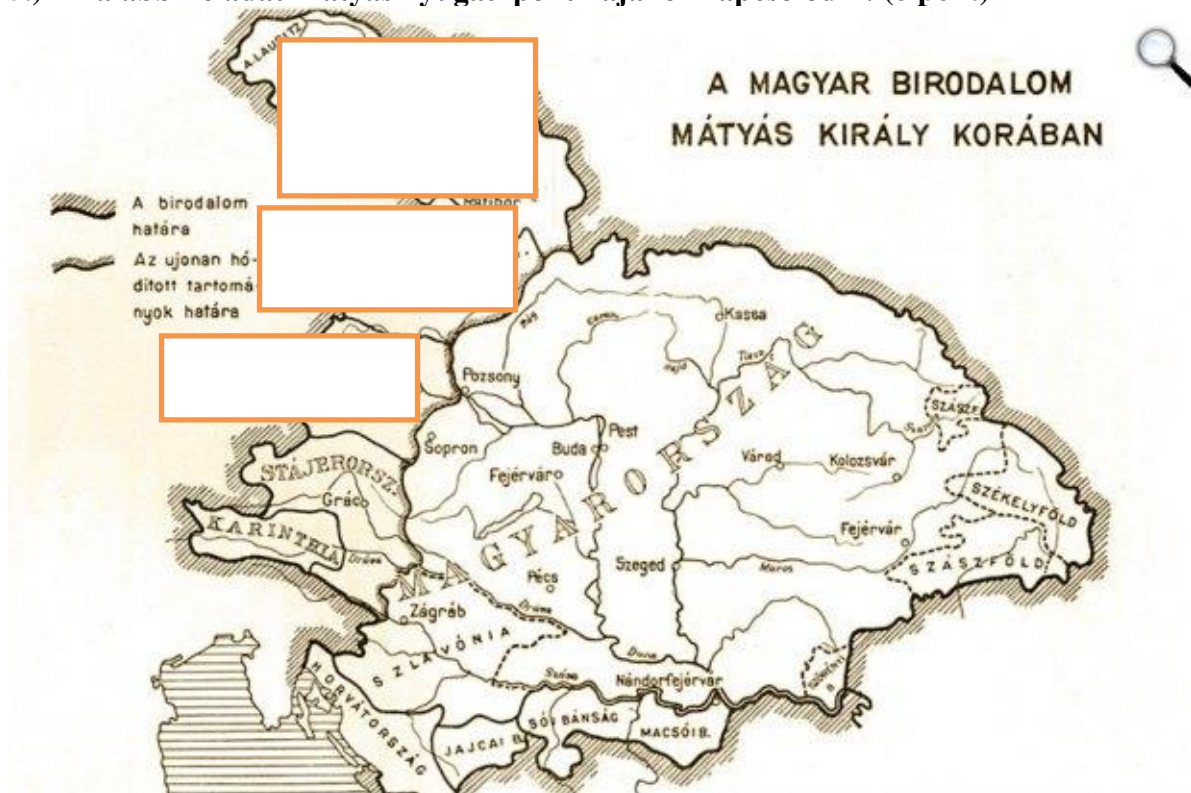
b.) Fraknói Vilmos Mátyás és Napóleon alakjában a különböző egyéniséget, de a hasonló karrier jellegzetességeit hangsúlyozza.

c.) Fraknói Vilmos Mátyás és Napóleon alakjában a hasonló egyéniséget, de a mégis eltérő karrier jellegzetességeit hangsúlyozza.

Mennyire reális véleményed szerint a 19. század végi történész értékelése? Indokold meg a válaszodat!

Mind a mellette, mind az ellene érvelő válasz elfogadható, de lényeges, hogy valamilyen konkrét történelmi utalással indokoljon. (Például Mátyás nyugati hódításait enyhe túlzás világuralmi törekvéseknek nevezni.)

5.) Az alábbi feladat Mátyás nyugati politikájához kapcsolódik! (8 pont)

a.) Írd be az üresen hagyott helyekre a Mátyás hadserege által elfoglalt területek nevét!

- Karikázd be, melyik az a terület, amelyik nem került az uralkodó kezére! (1pont)

- Jelöld be a másik három területet a térképen! (3 pont)

Északról délre haladva: Szilézia, Morvaország, Alsó-Ausztria

Morvaország, Alsó-Ausztria, Csehország, Szilézia

b.) Miért kereszties hadjáratként hirdette meg Mátyás a Podjebrád György elleni háborút? (1 pont)

A csehek nagyrészt ekkor az eretnekségnek számító huszita vallási irányzatot vallották.

c.) Korábban milyen rokoni kapcsolat fűzte Hunyadi Mátyást Podjebrád Györgyhez? (1 pont)

Az apósa volt.

d.) „'S nyögte Mátyás bús hadát

Bécsnek büszke vára.”

Melyik évben történt a Himnusz soraiban olvasható esemény? (1 pont) ..1485.....

e.) Mire utalhat a „bús hadát” kifejezés? (1 pont) ..*A fekete seregre, a „bús” jelképezheti a feketére utalást.....*